RHIF CWMNI COFRESTREDIG: 07550507 (Cymru a Lloegr)
RHIF ELUSEN GOFRESTREDIG: 1143525

DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

AR GYFER

Y COLEG CYMRAEG CENEDLAETHOL

Bevan Buckland LLP
Cyfrifwyr Siartredig
Ac Archwilwyr Statudol
Llawr Gwaelod Tŷ Aberteifi
Cwrt y Castell
Parc Menter Abertawe
Abertawe
SA7 9LA

Y COLEG CYMRAEG CENEDLAETHOL

CYNNWYS Y DATGANIADAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

	Tudalen
Adroddiad y Cadeirydd	1
Adroddiad yr Ymddiriedolwyr	2 i 5
Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol	6 i 9
Datganiad o Weithgareddau Ariannol	10
Mantolen	11
Datganiad Llif Arian	12
Nodiadau i'r Datganiad Llif Arian	13
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	14 i 23
Datganiad Manwl o Weithgareddau Ariannol	24 i 25

Y COLEG CYMRAEG CENEDLAETHOL

ADRODDIAD Y CADEIRYDD
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

Bu'r flwyddyn a aeth heibio yn un llawer mwy arferol i'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol. Daeth cyfyngiadau'r pandemig i ben, a dychwelodd mwyafrif llethol y myfyrwyr a dysgwyr i ddysgu wyneb yn wyneb. Mae heriau'r sectorau addysg uwch a phellach yn parhau – o ran cyllid, strwythurau a newidiadau sefydliadol ond mae'r Coleg Cymraeg yn parhau i weithio'n agos gyda'n partneriaid i ddatblygu addysg cyfrwng Cymraeg a dwyieithog i bob myfyriwr, dysgwr a phrentis yng Nghymru.

Ym maes addysg uwch cyflwynodd y Coleg ei fersiwn diweddaraf o'r Cynllun Academaidd (y trydydd fersiwn ers 2012), sy'n gosod ein blaenoriaethau ar gyfer y bum mlynedd nesaf, ac sy'n canolbwyntio ar themâu 'Diogelu', 'Dyfnhau' ac 'Ymestyn'. Mae'r drefn gyllido drwy Grantiau Pynciol yn parhau a mae swyddogion y Coleg yn cydweithio'n agos gyda phrifysgolion ac adrannau unigol oddi fewn i'r prifysgolion i sicrhau fod nodau uchelgeisiol yn cael eu cyrraedd. Mae'r cynllun Darlithwyr Cysylltiol yn parhau i dyfu gan gynnwys pob darlithydd cyfrwng Cymraeg yn yr adrannau / ysgolion academaidd hynny sy'n derbyn Grantiau Pynciol.

Cofrestrodd dros 3,000 o ddysgwyr a myfyrwyr, dros 2,000 o ddarpar fyfyrwyr a dros 1,000 o staff yn aelodau o gymuned y Coleg. Dyfarnwyd dros 500 o ysgoloriaethau israddedig i fyfyrwyr a pharhaodd y Coleg i gefnogi ymchwil cyfrwng Cymraeg drwy ddyfarnu deg ysgoloriaeth ymchwil a darparu hyfforddiant i fyfyrwyr ôl-radd. Cyhoeddwyd dau rifyn o *Gwerddon* ynghyd ag adnoddau cynhwysfawr fel e-lyfr *Llunio Hanes: Hanesyddiaeth a Chrefft yr Hanesydd* a dau e-lyfr i ddarpar gyfieithwyr.

Mae'r Coleg hefyd wedi parhau i ddatblygu ei waith ym meysydd addysg bellach a phrentisiaethau. Erbyn hyn, mae'r Coleg yn derbyn cyllideb sylweddol uwch yn y maes hwn, ac mae cynlluniau penodol a datblygiadau newydd yn dechrau dwyn ffrwyth. Parhawyd i ddatblygu adnoddau addysgiadol cefnogol yn ystod y flwyddyn yn cynnwys adnoddau digidol arloesol megis adnodd VR/AR Fferm ddiogel. Mae grantiau datblygu yn cefnogi dros 40 o swyddi mewn meysydd blaenoriaeth mewn colegau addysg bellach ac erbyn hyn mae dros 250 o staff wedi ymuno gyda'r Cynllun Gwreiddio.

Diolch i bawb sydd wedi bod yn ymwneud â'r Coleg mewn blwyddyn lwyddiannus iawn arall.

Y COLEG CYMRAEG CENEDLAETHOL

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

Mae'r ymddiriedolwyr sydd hefyd yn gyfarwyddwyr yr elusen at ddibenion Deddf Cwmnïau 2006, yn cyflwyno eu hadroddiad â datganiadau ariannol yr elusen ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023. Mae'r ymddiriedolwyr wedi mabwysiadu darpariaethau Cyfrifon ac Adroddiadau Elusennau: Datganiad o Arferion Cymeradwy sy'n berthnasol i elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â'r Safon Adroddiadau Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) (yn weithredol 1 Ionawr 2019).

AMCANION A GWEITHGAREDDAU
Amcanion elusennol
Nod y Coleg, er budd y cyhoedd, fydd hyrwyddo dysgu a gwybodaeth drwy:

(a) hyrwyddo, cynnal, datblygu a chynllunio darpariaeth cyfrwng Cymraeg a iaith Gymraeg a gweithgareddau perthynol mewn addysg uwch, sefydliadau addysg bellach ac addysg barhaus yng Nghymru, gan weithio gyda sefydliadau addysg uwch, addysg bellach, ysgolion a sefydliadau partner yng Nghymru a thrwyddynt; a

(b) hyrwyddo, cynnal, datblygu a chynllunio dysgu, caffael, gwella a gloywi sgiliau cyfathrebu iaith Gymraeg i bobl yn gyffredinol gyda sefydliadau addas yng Nghymru a mannau eraill.

Budd cyhoeddus
Mae'r Ymddiriedolwyr wedi ystyried canllawiau'r Comisiwn Elusennau ar fudd cyhoeddus gan gydnabod tair egwyddor budd cyhoeddus ac mae o'r farn bod y Coleg, fel elusen, yn bodloni'r egwyddorion hynny. Nodir Amcanion y Coleg uchod.

(a) Mae'n rhaid bod budd neu fuddiannau canfyddadwy sy'n glir, yn gysylltiedig â nodau'r Coleg ac wedi'u pwyso a'u mesur yn erbyn unrhyw anfantais neu niwed;

(b) Mae'n rhaid bod buddiannau i'r cyhoedd neu garfan o'r cyhoedd. Mae'n rhaid i'r buddiolwyr fod yn briodol i'r nodau ac, os cynigir budd i garfan o'r cyhoedd, ni ddylid cyfyngu'n afresymol ar y cyfle i gael budd ac ni ddylid eithrio pobl mewn tlodi rhag cael budd;

(c) Yr unigolion hynny sydd am gael addysg uwch, addysg bellach, ac sydd am ddysgu yn y gweithle drwy gyfrwng y Gymraeg yw'r buddiolwyr posibl o ran gweithgareddau'r Coleg. Mae hyn yn agored i bawb sy'n meddu ar y sgiliau gofynnol a'r penderfyniad i geisio addysg ôl-orfodol yn y modd hwn.

ADRODDIAD STRATEGOL
Adolygiad ariannol
Mae'r canlyniadau a'r sefyllfa ariannol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023 wedi'u nodi ar dudalennau 10 i 23.

Daw refeniw yn codi yn bennaf o arian sy'n cael ei dderbyn gan Lywodraeth Cymru. Mae'r rhan fwyaf o'r costau yn y flwyddyn wedi bod yn gostau sy'n gysylltiedig â chyllido rhaglen weithgareddau'r Coleg, ar ffurf arian grant i brifysgolion, colegau addysg bellach a darparwyr prentisiaethau; costau rhedeg canolog y Coleg; a chostau cefnogi gweithgareddau addysgol o fewn sefydliadau unigol yn ogystal â chenedlaethol ar draws y sectorau

Mae'r cyfrifon eleni yn dangos diffyg sy'n ymddangos ar yr olwg gyntaf yn un sylweddol. Ond, mae'r diffyg yn ymwneud yn benodol gyda symudiad yng ngwerth buddsoddiadau'r Coleg a newid yn narpariaeth pensiwn y Coleg. Wrth osod y ddau eitem yma i un ochr, mae sefyllfa gweithredu y Coleg Cymraeg yn dangos cydbwysedd rhwng incwm a gwariant. Mae newidiadau o'r fath yng ngwerth buddsoddiadau a darpariaeth pensiwn yn cadarnhau pwysigrwydd polisi cronfeydd wrth gefn y Coleg a manylir ar y polisi hwnnw islaw.

Polisi buddsoddi
Mae Pwyllgor Cyllid a Dibenion Cyffredinol y Coleg wedi datblygu polisi buddsoddi sydd wedi gadarnhau gan Fwrdd y Coleg, sy'n darparu fframwaith ar gyfer buddsoddiadau'r Coleg gan gynnwys ystyriaethau moesegol wrth fuddsoddi. Mae'r Pwyllgor wedi penodi Sarasin fel rheolwyr buddsoddi ac mae'r Coleg yn monitro perfformiad buddsoddi yn ffurfiol bob chwarter drwy'r Pwyllgor.

Polisi cronfeydd wrth gefn a busnes gweithredol
Mae'r Ymddiriedolwyr yn fodlon bod asedau'r Coleg yn ddigonol i gyflawni ei rwymedigaethau mewn perthynas â'i ymrwymiadau rhagamcanol. Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i barhau i ariannu a chefnogi gwaith y Coleg yn ystod tymor y Senedd bresennol, a cheir tystiolaeth o hyn mewn datganiadau a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru ar lawr y Senedd ac yn ysgrifenedig, gan gynnwys dynodiad y Coleg fel corff i gynghori'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil..

Ystyrir bod lefel y cronfeydd wrth gefn yn briodol i sicrhau bod y Coleg yn gallu cwrdd â'i amcanion a'i fod yn gyson â'r Polisi Cronfeydd, sy'n nodi bod angen cronfa anghyfyngedig o £2 filiwn o leiaf.

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

ADRODDIAD STRATEGOL

Amcanion a pholisïau ariannol a rheoli risg

Y Bwrdd sy'n bennaf gyfrifol am sicrhau bod system gadarn o reoli risg, rheolaeth a llywodraethu. Mae'r cyfarwyddwyr yn cyflawni'r cyfrifoldeb hwn drwy'r elfennau canlynol:

Adolygiad effeithiol gan y Bwrdd a phwyllgorau perthnasol, yn enwedig y Pwyllgor Archwilio a Risg;

Systemau rheoli sy'n cynnwys polisïau, amcanion a chynlluniau, rheoli risgiau a chyfleoedd allweddol, monitro perfformiad ariannol a gweithredol, diogelu asedau'n gorfforol, gwahanu dyletswyddau, gweithdrefnau awdurdodi a chymeradwyo, a systemau gwybodaeth;
Mae nodi a rheoli risg wedi'i ymgorffori ym mhob system fusnes.

Mae dull y Coleg o reoli risg yn effeithiol wedi'i nodi isod:

Mae'r Coleg yn canolbwyntio ar reoli risg yn weithredol fel rhan annatod o'r broses reoli o fewn pob rhan o'r sefydliad.
Fel rhan o'r fframwaith rheoli risg, mae'r Coleg yn nodi'n glir risgiau o wahanol fathau i gyflawni ei amcanion. Gall y risgiau hyn fod yn strategol neu'n weithredol a gallant gyflwyno goblygiadau posibl i enw da'r Coleg, ei sefyllfa ariannol neu ei weithrediadau o ddydd i ddydd neu unrhyw gyfuniad ohonynt.
Mae'r Coleg yn annog yr holl reolwyr i ystyried goblygiadau risg pob penderfyniad, contract neu brosiect mawr fel rhan arferol o'u gwaith o ddydd i ddydd.
Mae'r Coleg yn integreiddio rheoli risg i'r broses gynllunio flynyddol sef y modd y mae'r Bwrdd Cyfarwyddwyr yn pennu ac yn cydlynu gweithgareddau academaidd a gweithgareddau eraill y Coleg.
Mae'r Bwrdd a'r uwch dîm rheoli yn ymdrechu i adnabod a chanolbwyntio ar risgiau uniongyrchol a thros dro sydd â goblygiadau strategol, a all newid o wythnos i wythnos, yn ogystal ag ar y risgiau mwy sylweddol a pharhaol a nodir yng nghofrestr risg y Coleg.
Disgwylir i reolwyr gysylltu'r broses o adnabod risg â chamau gweithredu, boed hynny i liniaru'r risg neu mewn ymateb iddi.
Mae'r tîm rheoli yn gweithredu'r gweithdrefnau rheoli risg yn effeithiol fel rhan o weithrediad dydd i ddydd y Coleg.
Mae'r Bwrdd yn gofyn i'r Pwyllgor Archwilio a Risg gynnal asesiad tair gwaith y flwyddyn o risg sylweddol trwy asesiad ciplun, ac mae cofrestr risg y Coleg yn cael ei chynnal mewn ymgynghoriad ag archwilio mewnol. Cofnodir yr asesiad drwy'r gofrestr risg ac mae'n rhan o'r broses barhaus o reoli risg. Mae'r gofrestr risg yn nodi risgiau sylweddol ac yn cynnwys manylion am:

- natur y risg
- ei botensial a thebygolrwydd yr effaith
- 'perchennog' y risg
- y prosesau rheoli sy'n rheoli'r risg
- potensial a thebygolrwydd yr effaith yn dilyn y prosesau rheoli

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn adolygu digonolrwydd y broses o reoli risg yn y Coleg yn rheolaidd wrth iddi barhau i gael ei datblygu.

Mae'r Bwrdd o'r farn bod proses barhaus ar gyfer adnabod, gwerthuso a rheoli risgiau sylweddol y Coleg sydd wedi bod ar waith ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023 ac ar waith hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol. a'i fod yn cael ei adolygu'n rheolaidd gan y Bwrdd.

Cynlluniau ar gyfer y dyfodol

Mae'r blynyddoedd nesaf yn mynd i weld newidiadau sylweddol yn strwythurau goruchwyliaeth addysg ôl-16 ac yn dilyn cyhoeddi'r Papur Gwyn ar gyfer Bil Addysg Gymraeg. Mae'r Coleg yn edrych ymlaen yn fawr at sefydlu partneriaeth effeithiol gyda'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil yn dilyn cael ein dynodi gan Lywodraeth Cymru i gynghori'r Comisiwn ar ei ddyletswyddau statudol yn ymwneud â'r Gymraeg yn ystod Haf 2023. Bydd y Coleg yn gweithredu'n strategol yn y sectorau addysg uwch, addysg bellach a phrentisiaethau er mwyn datblygu a chynnal darpariaeth cyfrwng Cymraeg a dwyieithog o'r radd flaenaf. Drwy wneud hyn bydd y Coleg yn gwneud cyfraniad penodol i'r amcan o greu miliwn o siaradwyr Cymraeg a dyblu'r defnydd dyddiol o'r iaith wrth ddenu myfyrwyr, dysgwyr a phrentisiaid sydd ag amrediad o sgiliau iaith at ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg a dwyieithog.

STRWYTHUR, LLYWODRAETHU A RHEOLAETH

Dogfen lywodraethol

Rheolir yr elusen gan ei dogfen lywodraethol, gweithred ymddiried, ac mae'n ffurfio cwmni cyfyngedig, cyfyngedig trwy warant, fel y'i diffinnir gan Ddeddf Cwmnïau 2006.

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

STRWYTHUR, LLYWODRAETHU A RHEOLAETH

Cyfansoddiad elusen

Mae'r Bwrdd yn cynnwys hyd at 12 aelod, gan gynnwys y Cadeirydd a 12 a benodir yn unol ag Offeryn Llywodraethu'r Coleg. Gwahaniaethir yn glir rhwng rôl y Cadeirydd a rôl Prif Weithredwr y Coleg. Mae'r materion hynny sydd wedi'u neilltuo'n benodol i'r Bwrdd i'w penderfynu wedi'u nodi yn Erthyglau Cymdeithasu'r Coleg. Mae'r Bwrdd yn dal y cyfrifoldebau am gyfeiriad strategol parhaus y Coleg, defnydd effeithiol ac effeithlon o adnoddau a chymeradwyo datblygiadau mawr ac yn derbyn adroddiadau rheolaidd gan uwch reolwyr.

Mae'r Bwrdd fel arfer yn cyfarfod deirgwaith y flwyddyn ac mae ganddo bum pwyllgor sefydlog (Bwrdd Academaidd, Bwrdd Strategol Ôl-16, y Pwyllgor Archwilio a Risg, y Pwyllgor Cyllid a Dibenion Cyffredinol, a'r Pwyllgor Penodiadau a Safonau Llywodraethu).

Mae'r Bwrdd Academaidd yn cynghori Bwrdd y Cyfarwyddwyr ar faterion academaidd o fewn y sector addysg uwch. Mae'n darparu ffocws parhaus ar gynllunio academaidd yn y Coleg o fewn addysg uwch ac yn darparu fforwm ar gyfer cynnal cyfathrebu ffurfiol rhwng y Coleg a'i ganghennau prifysgol. Mae'r Coleg yn parhau i drefnu'r Bwrdd Strategol Ôl-16 sy'n cynghori'r Cyfarwyddwyr a'r Coleg ar faterion sy'n ymwneud ag addysg bellach a phrentisiaethau ac yn goruchwylio cynnydd yn erbyn y Cynllun Strategol Addysg Bellach a Phrentisiaethau Mae'r Pwyllgor Cyllid a Dibenion Cyffredinol yn gyfrifol am oruchwylio cyllideb y Coleg a hefyd yn derbyn adroddiadau ar Farchnata a Chyfathrebu, Adnoddau Dynol, Technoleg Gwybodaeth a Iechyd a Diogelwch.

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn cynghori ac yn cefnogi Bwrdd Cyfarwyddwyr a swyddogion y Coleg drwy roi sicrwydd annibynnol iddynt ynghylch effeithiolrwydd rheolaeth fewnol, llywodraethu corfforaethol a rheoli risg y Coleg. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg hefyd yn gwneud argymhellion ynghylch penodi archwilwyr mewnol ac allanol ac yn adolygu datganiadau ariannol y Coleg, a chyn eu cyflwyno i'r Bwrdd, yn adolygu'r llythyr rheoli ac yn derbyn ac yn ystyried adroddiadau cynnydd ar feysydd o risg sylweddol a nodir gan reolwyr academaidd . Yn ogystal, mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn derbyn ac yn ystyried adroddiadau fel y maent yn effeithio ar fusnes y Coleg ac yn monitro cydymffurfiaeth â gofynion rheoleiddio.

TIAA yw archwilwyr mewnol y Coleg ac fe dderbyniwyd sawl adroddiad gan yr archwilwyr mewnol yn ystod y flwyddyn, gan gynnwys rheolaeth fewnol, sicrwydd data, llywodraethiant a rheoli risg, CRM (ysgoloriaethau), rheolaethau ariannol allweddol ac adroddiad blynyddol gan TIAA. Derbyniwyd diweddariadau ym mhob cyfarfod o'r Pwyllgor Archwilio a Risg ar weithredu yn erbyn argymhellion yr archwilwyr mewnol. Dymuna'r Pwyllgor Archwilio a Risg ganmol gwaith y swyddogion, aelodau'r pwyllgor a'r archwilwyr mewnol wrth sicrhau gwelliannau cyson yn y prosesau. Cytunwyd ar raglen archwilio fewnol ar gyfer 2023/24.

Fel cwmni elusennol, mae'r Coleg yn cael ei lywodraethu gan ei Femorandwm ac Erthyglau Cymdeithasu, sy'n darparu ar gyfer penodi ac ailbenodi Ymddiriedolwyr. Er mwyn sicrhau elfen annibynnol i benodiad Ymddiriedolwyr, sefydlodd y Bwrdd Bwyllgor Penodiadau a Safonau Llywodraethu. Mae'r Pwyllgor yn gyfrifol am gynnal prosesau penodi aelodau Bwrdd Cyfarwyddwyr y Coleg, gan gynnwys y Cadeirydd, ac aelodau eraill y pwyllgor o fewn strwythur llywodraethu Bwrdd Cyfarwyddwyr y Coleg. Mae'r Pwyllgor hefyd yn goruchwylio safonau llywodraethu o fewn Bwrdd Cyfarwyddwyr y Coleg.

Penodir Ymddiriedolwyr am dymor cychwynnol o bedair blynedd, y gellir ei adnewyddu am uchafswm o bedair blynedd arall. Mae'r Prif Weithredwr ac aelodau o dîm rheoli'r Coleg yn bresennol yng nghyfarfodydd yr Ymddiriedolwyr ac yn cyflwyno papurau ar eu meysydd cyfrifoldeb.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn ymarfer trosolwg a goruchwyliaeth o holl brif feysydd swyddogaethol y Coleg, gan gynnwys datblygiad a chynllunio academaidd, cyllid, adnoddau dynol, iechyd a diogelwch, datblygiad staff, marchnata / cyfathrebu, a gwasanaethau gwybodaeth.

Yr Ymddiriedolwyr sy'n penderfynu ar strategaeth y Coleg. Mae gweithrediad y strategaeth a'i rheoli yn cael eu dirprwyo i'r Prif Weithredwr a'i gydweithwyr.

Mae'r Coleg wedi ymrwymo i safonau uchel o lywodraethu corfforaethol. Mae'r datganiad hwn yn disgrifio sut mae egwyddorion perthnasol llywodraethu corfforaethol yn cael eu cymhwyso i'r Coleg.

MANYLION CYFEIRIO A GWEINYDDOL

Rhif Cwmni Cofrestredig: 07550507 (Cymru a Lloegr)

Rhif Elusen Gofrestredig: 1143525

Swyddfa gofrestredig
Y Llwyfan, Ffordd y Coleg, Caerfyrddin, Sir Gaerfyrddin, SA31 3EQ

Y COLEG CYMRAEG CENEDLAETHOL

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

Ymddiriedolwyr
Rh Evans Ymddiriedolwr
A.Beynon Ymddiriedolwr
Yr Athro E M Thomas Ymddiriedolwr
Yr Athro A Jones Ymddiriedolwr
M Huws Ymddiriedolwr
A M Lloyd-Williams Ymddiriedolwr
Ms N Elias Ymddiriedolwr
Yr Athro P ap Llwyd Ymddiriedolwr
Ll A Roberts Ymddiriedolwr
W Callaway Ymddiriedolwr
G D Jones Ymddiriedolwr
Dr A Eirug Ymddiriedolwr a Chadeirydd (penodwyd 1.9.22)

Ysgrifennydd y Cwmni
Dr D Phillips

Archwilwyr
Bevan Buckland LLP
Cyfrifwyr Siartredig
Ac Archwilwyr Statudol
Llawr Gwaelod Tŷ Aberteifi
Cwrt y Castell
Parc Menter Abertawe
Abertawe
SA7 9LA

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU'R YMDDIRIEDOLWYR
Mae'r ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr y Coleg Cymraeg Cenedlaethol at ddibenion cyfraith cwmnïau) yn gyfrifol am baratoi'r Adroddiad Blynyddol a'r datganiadau ariannol yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig (Arferion Cyfrifo a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig).

Mae cyfraith cwmnïau yn ei gwneud yn ofynnol i'r ymddiriedolwyr baratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa'r cwmni elusennol ac o'r adnoddau sy'n dod i mewn a'r defnydd o adnoddau, gan gynnwys incwm a gwariant, y cwmni elusennol ar gyfer y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hynny, mae'n ofynnol i'r ymddiriedolwyr wneud hynny

- dewis polisïau cyfrifo addas ac yna eu cymhwyso'n gyson;
- cadw at y dulliau a'r egwyddorion yn y SORP Elusennau;
- gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon sy'n rhesymol a doeth;
- datgan a ddilynwyd safonau cyfrifeg cymwys, yn amodol ar unrhyw wyriadau perthnasol a ddatgelir ac a eglurir yn y datganiadau ariannol;
- paratoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes byw oni bai ei bod yn amhriodol tybio y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes.

Mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifeg cywir sy'n datgelu â chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg sefyllfa ariannol y cwmni elusennol ac i'w galluogi i sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â Deddf Cwmnïau 2006. Maent hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r cwmni elusennol ac felly am gymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac afreoleidd-dra arall.

Cyn belled ag y mae'r ymddiriedolwyr yn ymwybodol:

- nid oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw archwilwyr y cwmni elusennol yn ymwybodol ohoni; a
- mae'r ymddiriedolwyr wedi cymryd pob cam y dylen nhw fod wedi'u cymryd i wneud eu hunain yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sefydlu bod yr archwilwyr yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

ARCHWILWYR
Bydd yr archwilwyr, Bevan Buckland LLP, yn cael eu cynnig i'w hailbenodi yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol sydd i ddod.

Adroddiad yr ymddiriedolwyr, yn ymgorffori adroddiad strategol, a gymeradwywyd trwy orchymyn y bwrdd ymddiriedolwyr, fel cyfarwyddwyr y cwmni, ar ....22/11/23........ a llofnodwyd ar ran y bwrdd gan:

Aled Eirug
....
Ymddiriedolwr
Dr Aled Eirug, Cadeirydd

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I AELODAU
Y COLEG CYMRAEG CENEDLAETHOL

Barn
Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol y Coleg Cymraeg Cenedlaethol (y 'cwmni elusennol') ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023 sy'n cynnwys y Datganiad o Weithgareddau Ariannol, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian a nodiadau i'r datganiadau ariannol, gan gynnwys crynodeb o bolisïau cyfrifeg arwyddocaol. Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig (Arferion Cyfrifo a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig).

Yn ein barn ni, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa'r cwmni elusennol ar 31 Mawrth 2023 ac o'i adnoddau sy'n dod i mewn a'r defnydd o adnoddau, gan gynnwys ei incwm a'i wariant, ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol ag Arferion Cyfrifeg a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig; a
- wedi eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006.

Sail i farn
Cynhaliwyd ein harchwiliad yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (DU) (ISAs (UK)) a chyfraith berthnasol. Disgrifir ein cyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yn adran cyfrifoldebau'r Archwilwyr am archwilio datganiadau ariannol ein hadroddiad. Rydym yn annibynnol ar y cwmni elusennol yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol yr FRC, ac rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credwn fod y dystiolaeth archwilio a gawsom yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail ar gyfer ein barn.

Casgliadau yn ymwneud â busnes gweithredol
Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rydym wedi dod i'r casgliad bod defnydd yr ymddiriedolwyr o'r sail busnes gweithredol o gyfrifo wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith rydym wedi'i gyflawni, nid ydym wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol yn ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r cwmni elusennol i barhau fel busnes byw am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r dyddiad hwnnw. pan awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Disgrifir ein cyfrifoldebau a chyfrifoldebau'r ymddiriedolwyr mewn perthynas â busnes gweithredol yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall
Mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am yr wybodaeth arall. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth a gynhwysir yn yr Adroddiad Blynyddol, ac eithrio'r datganiadau ariannol a'n Hadroddiad Archwilwyr Annibynnol arnynt.

Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, heblaw am y graddau a nodir yn benodol fel arall yn ein hadroddiad, nid ydym yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar hynny.

Mewn cysylltiad â'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ni yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn sylweddol anghyson â'r datganiadau ariannol neu a yw'n ymddangos bod ein gwybodaeth a gafwyd yn yr archwiliad neu fel arall wedi'i chamddatgan yn sylweddol . Os byddwn yn nodi anghysondebau perthnasol o'r fath neu gamddatganiadau sylweddol ymddangosiadol, mae'n ofynnol i ni benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os byddwn yn dod i'r casgliad, yn seiliedig ar y gwaith rydym wedi'i wneud, bod camddatganiad sylweddol o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i ni adrodd y ffaith honno. Nid oes gennym ddim i'w adrodd yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill a ragnodir gan Ddeddf Cwmnïau 2006
Yn ein barn ni, ar sail y gwaith a wnaed yn ystod yr archwiliad:

- mae'r wybodaeth a roddir yn Adroddiad yr Ymddiriedolwyr ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol; a
- mae Adroddiad yr Ymddiriedolwyr wedi'i baratoi yn unol â'r gofynion cyfreithiol perthnasol.

Materion y mae'n ofynnol i ni adrodd arnynt drwy eithriad
Yng ngoleuni'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth o'r cwmni elusennol a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid ydym wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn Adroddiad yr Ymddiriedolwyr.

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol lle mae Deddf Cwmnïau 2006 yn ei gwneud yn ofynnol i ni adrodd i chi os, yn ein barn ni:

- na chadwyd cofnodion cyfrifeg digonol neu na dderbyniwyd ffurflenni sy'n ddigonol ar gyfer ein harchwiliad gan ganghennau nad ydym wedi ymweld â hwy; neu
- nad yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- nad yw rhai datgeliadau o dâl ymddiriedolwyr a bennir gan y gyfraith yn cael eu gwneud; neu
- nad ydym wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnom ar gyfer ein harchwiliad.

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I AELODAU Y COLEG CYMRAEG CENEDLAETHOL

Cyfrifoldebau ymddiriedolwyr

Fel yr eglurir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau Ymddiriedolwyr, yr ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr y cwmni elusennol at ddibenion y gyfraith cwmnïau) sy'n gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol ac am fod yn fodlon eu bod yn rhoi darlun gwir a theg, ac ar gyfer y fath reolaeth fewnol y mae'r ymddiriedolwyr yn barnu sy'n angenrheidiol i alluogi paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am asesu gallu'r cwmni elusennol i barhau fel busnes byw, gan ddatgelu, fel y bo'n gymwys, materion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail busnes gweithredol cyfrifeg oni bai bod yr ymddiriedolwyr naill ai'n bwriadu diddymu'r busnes elusennol. cwmni neu i roi'r gorau i weithrediadau, neu nad oes ganddynt ddewis arall realistig ond gwneud hynny.

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I AELODAU Y COLEG CYMRAEG CENEDLAETHOL

Ein cyfrifoldebau am archwilio'r datganiadau ariannol
Ein hamcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol sy'n cynnwys ein barn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyrir yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, y gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Manylir isod i ba raddau y mae ein gweithdrefnau'n gallu canfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll:

I ba raddau yr ystyriwyd bod yr archwiliad yn gallu canfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll
Rydym yn nodi ac yn asesu risgiau camddatganiad sylweddol yn y Datganiadau Ariannol, boed hynny oherwydd twyll neu wall, ac yna, yn dylunio ac yn perfformio gweithdrefnau archwilio sy'n ymateb i'r risgiau hynny, gan gynnwys cael tystiolaeth archwilio sy'n ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail ar gyfer ein barn. .

Buom yn trafod ein hannibyniaeth archwilio o ran cydymffurfio â'r Safon Foesegol Ddiwygiedig 2019 gydag aelodau'r tîm ymgysylltu wrth gynllunio'r archwiliad a buom yn monitro ein hannibyniaeth yn barhaus drwy gydol y broses.

Nodi ac asesu risgiau posibl yn ymwneud ag afreoleidd-dra.
Wrth nodi ac asesu risgiau camddatganiad sylweddol mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll a diffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau, roedd ein gweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

Holi rheolwyr, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennaeth ategol, ynghylch polisïau a gweithdrefnau'r cwmni sy'n ymwneud â:

- nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio;
- canfod ac ymateb i risgiau o dwyll ac a ydynt yn gwybod am unrhyw dwyll gwirioneddol, dan amheuaeth neu honedig;
- rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n ymwneud â thwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau;

Trafod ymhlith y tîm ymgysylltu sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y Datganiadau Ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll.

Cael dealltwriaeth o'r fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddiol y mae'r cwmni elusennol yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y Datganiadau Ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau'r cwmni elusennol, Y cyfreithiau a'r rheoliadau allweddol y gwnaethom eu hystyried yn y cyd-destun hwn gynnwys Deddf Cwmnïau'r DU a deddfwriaeth dreth berthnasol.

Ymateb archwilio i risgiau a nodwyd
Yn ogystal â'r uchod, roedd ein gweithdrefnau i ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau'r datganiadau ariannol a phrofi dogfennau ategol i asesu cydymffurfiaeth â chyfreithiau a rheoliadau perthnasol;
- holi rheolwyr ynghylch ymgyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl; perfformio gweithdrefnau dadansoddol i nodi unrhyw berthnasoedd anarferol neu annisgwyl a allai ddangos risgiau o gamddatganiad sylweddol oherwydd twyll;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ac adolygu gohebiaeth gyda CThEM;
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy i reolwyr ddiystyru rheolaethau, profi priodoldeb cofnodion dyddlyfr ac addasiadau eraill;
- asesu a yw'r dyfarniadau a wnaed wrth wneud amcangyfrifon cyfrifeg yn arwydd o ragfarn bosibl; a
- gwerthuso sail resymegol busnes unrhyw drafodion sylweddol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs arferol y busnes.

Gwnaethom hefyd gyfleu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau twyll posibl i bob aelod o'r tîm ymgysylltu a pharhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau trwy gydol yr archwiliad.

Ceir disgrifiad pellach o'n cyfrifoldebau ar gyfer archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol.

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I AELODAU Y COLEG CYMRAEG CENEDLAETHOL

Defnydd o'n hadroddiad

Cyflwynir yr adroddiad hwn i aelodau'r cwmni elusennol yn unig, fel corff, yn unol â Phennod 3 o Ran 16 o Ddeddf Cwmnïau 2006. Mae ein gwaith archwilio wedi'i wneud er mwyn i ni allu datgan i aelodau'r cwmni elusennol y materion hynny y mae'n ofynnol i ni eu datgan iddynt mewn adroddiad archwilwyr ac nid at unrhyw ddiben arall. I'r graddau llawnaf a ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb i unrhyw un ac eithrio'r cwmni elusennol ac aelodau'r cwmni elusennol fel corff, am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn, nac am y farn a luniwyd gennym.

Henry Lloyd-Davies (Uwch Archwilydd Statudol)
dros ac ar ran Bevan Buckland LLP
Cyfrifwyr Siartredig
Ac Archwilwyr Statudol
Llawr Gwaelod Tŷ Aberteifi
Cwrt y Castell
Parc Menter Abertawe
Abertawe
SA7 9LA

Dyddiad: 22/11/2023

DATGANIAD O WEITHGAREDDAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

	Nodyn	**2023**	2022
		£	£
INCWM A GWADDOLION GAN			
Gweithgareddau elusennol	3	9,779,938	8,538,052
Addysg Uwch, Addysg Bellach a Phrentisiaethau			
Incwm buddsoddi	2	124,231	115,521
Cyfanswm		9,904,169	8,653,574
GWARIANT AR			
Gweithgareddau elusennol	4	9,733,579	8,587,188
Addysg Uwch, Addysg Bellach a Phrentisiaethau			
Arall	7	259,470	530,863
Cyfanswm		9,993,048	9,118,052
Enillion net/(colledion) ar fuddsoddiadau		(277,320)	(7,908)
INCWM NET/(GWARIANT)		(366,200)	(472,385)
CYSONI CRONFEYDD			
Cyfanswm yr arian a ddygwyd ymlaen		2,905,757	3,378,142
CYFANSWM Y CRONFEYDD A DDYGWYD YMLAEN		2,539,556	2,905,757

Y FANTOLEN
31 MAWRTH 2023

	Nodyn	**2023**	2022
		£	£
ASEDAU SEFYDLOG			
Asedau diriaethol	12	70,587	46,065
Buddsoddiadau	13	3,560,802	3,820,897
		3,631,389	3,866,962
ASEDAU PRESENNOL			
Dyledwyr	14	283,001	246,432
Arian parod yn y banc ac mewn llaw		300,542	148,178
		583,543	394,610
CREDYDWYR			
Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	15	(520,699)	(413,839)
ASEDAU PRESENNOL NET		62,844	(19,229)
CYFANSWM ASEDAU LLAI ATEBOLRWYDD PRESENNOL		3,694,233	3,847,733
DARPARIAETH PENSIWN	18	(1,154,678)	(941,977)
ASEDAU NET		2,539,555	2,905,756
CRONFEYDD			
Cronfeydd anghyfyngedig		2,539,555	2,905,756
CYFANSWM CRONFEYDD		2,539,555	2,905,756

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol gan Fwrdd yr Ymddiriedolwyr ac awdurdodwyd eu cyhoeddi ar 22/11/23 .... ac fe'u llofnodwyd ar ei ran gan:

....

Ymddiriedolwr
Dr Aled Eirug, Cadeirydd

DATGANIAD LLIF ARIAN
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

	Nodyn	**2023**	2022
		£	£
Llif arian o weithgareddau gweithredu			
Arian parod a gynhyrchir o weithrediadau	1	173,248	69,990
Llog a dalwyd		(31,462)	(6,349)
Arian net a ddarparwyd gan weithgareddau gweithredu		141,786	63,641
Llif arian o weithgareddau buddsoddi			
Prynu asedau sefydlog diriaethol	12	(76,428)	(27,259)
Prynu buddsoddiadau asedau sefydlog	13	(17,768)	(562,058)
Gwerthu buddsoddiadau asedau sefydlog	13	543	250,898
Llog a dderbyniwyd	2	104,231	95,522
Arian parod net a ddefnyddiwyd mewn gweithgareddau buddsoddi		10,578	(242,897)
Newid mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod yn y cyfnod adrodd		152,364	(179,256)
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd		148,178	327,434
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y cyfnod adrodd		300,542	148,178

NODIADAU I'R DATGANIAD LLIF ARIAN - parhad
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

1. CYSONI (GWARIANT)/INCWM NET I LIF ARIAN NET O WEITHGAREDDAU GWEITHREDOL

	2023	2022
	£	£
Gwariant)/Incwm net ar gyfer y cyfnod adrodd		
(yn unol â'r Datganiad o Weithgareddau Ariannol)	(366,200)	(472,386)
Addasiadau ar gyfer:		
Taliadau dibrisiant	51,905	38,102
Colledion/(ennill) ar fuddsoddiadau	277,320	7,908
Llog a dderbyniwyd	(104,231)	(95,521)
Llog a dalwyd	31,462	6,349
Gostyngiad/(cynnydd) mewn dyledwyr	(36,569)	273,710
(Gostyngiad)/cynnydd mewn credydwyr	106,860	(215,184)
Gwahaniaeth rhwng tâl pensiwn a chyfraniadau arian parod	212,701	527,014
Arian net a ddarperir gan weithrediadau	**173,248**	69,991

2. DADANSODDIAD O NEWIDIADAU MEWN CRONFEYDD NET

	Ar 1.4.22	Llif arian	Ar 31.3.23
	£	£	£
Arian parod net			
Arian parod yn y banc ac mewn llaw	148,178	152,364	300,542
Cyfanswm	148,178	**152,364**	**300,542**

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

1 .POLISÏAU CYFRIFEG

Sail paratoi'r datganiadau ariannol
Mae datganiadau ariannol y cwmni elusennol, sy'n endid budd cyhoeddus o dan FRS 102, wedi'u paratoi yn unol â'r SORP Elusennau (FRS 102) 'Cyfrifo ac Adrodd gan Elusennau: Datganiad o Arferion Cymeradwy sy'n berthnasol i elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â'r Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) (yn weithredol 1 Ionawr 2019)', Safon Adrodd Ariannol 102 'Y Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon' a Deddf Cwmnïau 2006. Mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi o dan y confensiwn cost hanesyddol, ac eithrio buddsoddiadau sydd wedi'u cynnwys yn ôl gwerth y farchnad, fel y'i diwygiwyd gan ailbrisio rhai asedau.

Dyfarniadau cyfrifeg critigol a ffynonellau allweddol o ansicrwydd amcangyfrif
Roedd amcangyfrifon a dyfarniadau sylweddol a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r wybodaeth ariannol hon fel a ganlyn:

(i) Rhwymedigaethau buddion ymddeol

Rhoddir cyfrif am yr USS fel cynllun cyfraniadau diffiniedig gan nad oes digon o wybodaeth ar gael i ddefnyddio cyfrifegbuddion diffiniedig. Fodd bynnag, gan fod rhwymedigaeth gytundebol ar y Coleg i dalu cyfraniadau i'r USS i ariannu diffygion y gorffennol, darperir ar gyfer yr elfen hon o'r rhwymedigaeth ar y fantolen.

Mae'r cynllun adennill diffyg a roddwyd ar waith gan yr USS yn nodi cyfran y cyfraniadau blynyddol sy'n ymwneud ag adennill diffyg yn y gorffennol, a'r cyfnod y mae'r rhain wedi'u hymrwymo ar ei gyfer. Mae'r cyfraniadau diffyg ymrwymedig hyn yn cael eu hailasesu â phob prisiad tair blynedd o'r cynllun, ac maent yn sail i'r ddarpariaeth, ynghyd â rhagdybiaethau ar chwyddiant priodol a ffactorau disgownt. Mae'r rhagdybiaethau hyn yn effeithio ar lefel y ddarpariaeth a gyfrifir. Ceir rhagor o fanylion yn Nodyn 18.

Polisïau incwm a chydnabod
Caiff eitemau incwm eu cydnabod a'u cynnwys yn y datganiadau ariannol pan fodlonir yr holl feini prawf canlynol:

- Mae gan yr Elusen hawl i'r cronfeydd;
- Mae unrhyw amodau perfformiad sy'n gysylltiedig â'r eitem(au) incwm wedi'u bodloni neu wedi'u bodloni'n llawn o fewn rheolaeth yr elusen;
- Mae digon o sicrwydd bod derbyn yr incwm yn cael ei ystyried yn debygol; a
- Gellir mesur y swm yn ddibynadwy.

Llog derbyniadwy
Mae llog ar gronfeydd a ddelir ar adnau yn cael ei gynnwys pan fo'n dderbyniadwy a gall yr elusen fesur y swm yn ddibynadwy; gwneir hyn fel arfer ar ôl cael gwybod am y llog a dalwyd neu sy'n daladwy gan y Banc.

Gwariant
Caiff rhwymedigaethau eu cydnabod fel gwariant cyn gynted ag y bydd rhwymedigaeth gyfreithiol neu ddeongliadol sy'n ymrwymo'r elusen i'r gwariant hwnnw, mae'n debygol y bydd angen trosglwyddo buddion economaidd fel setliad a gellir mesur swm y rhwymedigaeth yn ddibynadwy. Rhoddir cyfrif am wariant ar sail croniadau ac mae wedi'i ddosbarthu o dan benawdau sy'n cyfuno'r holl gostau sy'n gysylltiedig â'r categori. Lle na ellir priodoli costau'n uniongyrchol i benawdau penodol maent wedi'u dyrannu i weithgareddau ar sail sy'n gyson â'r defnydd o adnoddau.

Nodir grantiau a gynigir yn amodol ar amodau na chyflawnwyd ar ddyddiad diwedd y flwyddyn fel ymrwymiad ond heb eu cronni fel gwariant.

Dyrannu a dosrannu costau
Costau cymorth yw'r swyddogaethau hynny sy'n cynorthwyo gwaith yr elusen ond nad ydynt yn ymgymryd â gweithgareddau elusennol yn uniongyrchol. Mae costau cynnal yn cynnwys costau cefn swyddfa, personél cyllid, cyflogres a chostau llywodraethu sy'n cefnogi'r gweithgareddau addysgol. Mae'r seiliau ar gyfer dyrannu costau cymorth wedi'u nodi yn nodyn 4.

Asedau sefydlog diriaethol
Darperir dibrisiant ar y cyfraddau blynyddol canlynol er mwyn dileu pob ased dros ei oes ddefnyddiol amcangyfrifedig.

Gosodion a ffitiadau	-	10 - 25% ar gost
Cyfarpar cyfrifiadurol	-	33% ar gost

Buddsoddiadau
Caiff buddsoddiadau eu prisio ar y pris cynnig a ddyfynnwyd. Mae enillion neu golledion heb eu gwireddu yn deillio o'r symudiad yng ngwerth y farchnad yn ystod y flwyddyn.

1 .POLISÏAU CYFRIFEG - parhad

Dyledwyr
Mae dyledwyr masnach a dyledwyr eraill yn cael eu cydnabod ar swm y setliad. Caiff rhagdaliadau eu prisio ar y swm a dalwyd ymlaen llaw ar ôl ystyried unrhyw ostyngiadau masnach sy'n ddyledus.

Arian parod a chyfwerth ag arian parod
Mae arian parod a chyfwerth ag arian parod yn cynnwys arian parod a buddsoddiadau hynod hylifol tymor byr gydag aeddfedrwydd byr o dri mis neu lai o ddyddiad caffael neu agor y cyfrif adnau neu gyfrif tebyg.

Credydwyr
Mae credydwyr tymor byr yn cael eu mesur ar bris trafodion (sef pris yr anfoneb fel arfer).

Trethu
Fel elusen gofrestredig, yn gyffredinol mae'r elusen wedi'i heithrio rhag treth gorfforaeth o dan adrannau 466 i 493 o Ddeddf Treth Gorfforaeth 2010, ar yr amod bod yr incwm sy'n codi yn cael ei ddefnyddio at ddibenion elusennol. Mae adran 256 TCGA 1992 hefyd yn darparu eithriad rhag treth ar enillion cyfalaf, ar yr amod bod yr enillion yn cael eu defnyddio at ddibenion elusennol. Nid oes unrhyw dâl treth yn codi yn ystod y flwyddyn.

Cyfrifo'r gronfa
Gall cronfeydd anghyfyngedig gael eu defnyddio yn unol â'r amcanion elusennol yn ôl disgresiwn yr ymddiriedolwyr.

Dim ond at ddibenion cyfyngedig arbennig o fewn amcanion yr elusen y gellir defnyddio cronfeydd cyfyngedig. Mae cyfyngiadau'n codi pan nodir hynny gan y rhoddwr neu pan godir arian at ddibenion cyfyngedig penodol.

Mae esboniad ychwanegol o natur a diben pob cronfa wedi'i gynnwys yn y nodiadau i'r datganiadau ariannol.

Costau pensiwn a buddion eraill ar ôl ymddeol
Y prif gynllun pensiwn buddion diffiniedig ar gyfer staff y Coleg yw Cynllun Blwydd-dal y Prifysgolion (USS). Mae'r cynllun yn gynllun buddion diffiniedig a ariennir. Mae'r cronfeydd yn cael eu prisio'n actiwaraidd bob tair blynedd gan actiwari â chymwysterau proffesiynol gan ddefnyddio naill ai'r dull cyfanredol neu'r dull oedran cyrhaeddiad a chyfraddau'r cyfraniadau sy'n daladwy yn cael eu pennu gan ymddiriedolwyr y cynllun ar gyngor yr actiwari . Y prisiad actiwaraidd diweddaraf sydd ar gael o'r cynllun ar 31 Mawrth 2023 oedd prisiad Mawrth 2020.

Mae'r USS yn gynllun amlgyflogwr ac nid yw'n bosibl adnabod asedau a rhwymedigaethau i aelodau'r Coleg ar ei gyfer oherwydd natur gydfuddiannol y cynllun ac felly cyfrifir am y cynllun hwn fel cynllun buddion ymddeoliad cyfraniad diffiniedig.

Mae rhwymedigaeth yn cael ei chofnodi o fewn darpariaethau ar gyfer unrhyw ymrwymiad cytundebol i ariannu diffygion yn y gorffennol o fewn cynllun USS.

Offerynnau ariannol
Mae'r cwmni elusennol wedi dewis mabwysiadu Adrannau 11 a 12 FRS 102 mewn perthynas ag offerynnau ariannol.

i. Asedau ariannol

Mae asedau ariannol sylfaenol, gan gynnwys dyledwyr masnach a dyledwyr eraill, balansau arian parod a banc a buddsoddiadau mewn papur masnachol, yn cael eu cydnabod i ddechrau ar bris y trafodiad, oni bai bod y trefniant yn drafodiad ariannu, lle caiff y trafodiad ei fesur ar werth presennol y derbyniadau yn y dyfodol a ddisgowntiwyd ar gyfradd llog y farchnad.

Mae asedau o'r fath wedyn yn cael eu cario ar gost wedi'i hamorteiddio gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol.

Ar ddiwedd pob cyfnod adrodd, asesir asedau ariannol a fesurir ar gost amorteiddiedig i gael tystiolaeth wrthrychol o amhariad. Os oes amhariad ar ased, y golled amhariad yw'r gwahaniaeth rhwng y swm cario a gwerth presennol y llif arian amcangyfrifedig wedi'i ddisgowntio ar gyfradd llog effeithiol wreiddiol yr ased. Cydnabyddir y golled amhariad mewn elw neu golled.

Os bydd gostyngiad yn y golled amhariad sy'n deillio o ddigwyddiad ar ôl i'r nam gael ei adnabod, caiff y nam ei wrthdroi. Mae'r gwrthdroad yn golygu nad yw'r swm cario presennol yn fwy na'r swm cario pe na bai'r amhariad wedi'i gydnabod yn flaenorol. Mae gwrthdroad yr amhariad yn cael ei gydnabod mewn elw neu golled.

Mae asedau ariannol eraill, gan gynnwys buddsoddiadau mewn offerynnau ecwiti nad ydynt yn is-gwmnïau, yn gwmnïau cyswllt neu'n gyd-fentrau, yn cael eu mesur i ddechrau ar werth teg, sef pris y trafodiad fel arfer.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL - parhad
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

1. POLISÏAU CYFRIFEG - parhad

Offerynnau ariannol
Caiff asedau o'r fath eu cario wedyn ar werth teg a chaiff y newidiadau mewn gwerth teg eu cydnabod mewn elw neu golled, ac eithrio bod buddsoddiadau mewn offerynnau ecwiti nad ydynt yn cael eu masnachu'n gyhoeddus ac na ellir mesur eu gwerthoedd teg yn ddibynadwy yn cael eu mesur ar gost llai amhariad.

Mae asedau ariannol yn cael eu dadgydnabod pan fydd (a) yr hawliau cytundebol i'r llif arian o'r ased yn dod i ben neu'n cael eu setlo neu (b) holl risgiau a gwobrau perchnogaeth yr ased yn cael eu trosglwyddo, yn sylweddol, i barti arall neu (c) mae rheoli'r ased wedi cael ei drosglwyddo i barti arall sydd â'r gallu ymarferol i werthu'r ased yn unochrog i drydydd parti digyswllt heb osod cyfyngiadau ychwanegol.

ii. Rhwymedigaethau ariannol

Mae rhwymedigaethau ariannol sylfaenol, gan gynnwys credydwyr masnach a chredydwyr eraill, yn cael eu cydnabod i ddechrau ar bris y trafodiad, oni bai bod y trefniant yn gyfystyr â thrafodiad ariannu, lle mae'r offeryn dyled yn cael ei fesur ar werth presennol derbyniadau'r dyfodol wedi'u disgowntio ar gyfradd llog y farchnad.

Mae credydwyr masnach yn rhwymedigaethau i dalu am nwyddau neu wasanaethau sydd wedi'u caffael fel rhan o fusnes arferol gan gyflenwyr. Mae credydwyr yn cael eu dosbarthu fel rhwymedigaethau cyfredol os yw taliad yn ddyledus o fewn blwyddyn neu lai. Os nad ydynt, cânt eu cyflwyno fel rhwymedigaethau anghyfredol. Mae credydwyr masnach yn cael eu cydnabod i ddechrau ar bris trafodion ac yna'n cael eu mesur ar gost wedi'i hamorteiddio gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol.

Mae rhwymedigaethau ariannol yn cael eu dadgydnabod pan fydd y rhwymedigaeth yn cael ei dileu, hynny yw pan fydd y rhwymedigaeth gytundebol yn cael ei rhyddhau, ei chanslo neu pan ddaw i ben.

iii. Gwrthbwyso

Mae asedau a rhwymedigaethau ariannol yn cael eu gwrthbwyso a'r symiau net a gyflwynir yn y datganiadau ariannol pan fo hawl y gellir ei gorfodi'n gyfreithiol i wrthbwyso'r symiau cydnabyddedig a bod bwriad i setlo ar sail net neu i wireddu'r ased a setlo'r rhwymedigaeth ar yr un pryd.

2. INCWM BUDDSODDI

	2023	2022
	£	£
Rhenti a dderbyniwyd	20,000	20,000
Incwm buddsoddiadau	104,231	95,521
	124,231	115,521

3. INCWM O WEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	Gweithgaredd	2023 £	2022 £
Tangysgrifiadau Sefydliadol	Addysg Uwch, Addysg Bellach a Phrentisiaethau	99,403	99,403
HEFCW	Addysg Uwch, Addysg Bellach a Phrentisiaethau	0	274,000
Cymraeg Gwaith	Addysg Uwch, Addysg Bellach a Phrentisiaethau	641,000	600,000
Incwm Arall	Addysg Uwch, Addysg Bellach a Phrentisiaethau	56,675	33,009
Grantiau	Addysg Uwch, Addysg Bellach a Phrentisiaethau	8,982,860	7,531,640
		9,779,938	8,538,052

Mae'r grantiau a dderbyniwyd, sydd wedi'u cynnwys yn yr uchod, fel a ganlyn:

	2023	2022
	£	£
Grantiau Llywodraeth Cymru	8,982,860	7,531,640

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL - parhad
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

4. COSTAU GWEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	Costau Uniongyrchol	Ariannu grant o weithgareddau (gweler nodyn 5)	Costau Cefnogaeth (gweler nodyn 6)	Cyfanswm
	£	£	£	£
Addysg Uwch, Addysg Bellach a Phrentisiaethau	1,573,114	6,541,629	1,618,835	**9,733,579**

5. GRANTIAU SY'N DALADWY

	2023	2022
	£	£
Addysg Uwch, Addysg Bellach a Phrentisiaethau	6,541,629	6,196,181

Roedd cyfanswm y grantiau a dalwyd i sefydliadau yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

Prifysgol Abertawe	484,805	437,097
Prifysgol Aberystwyth	539,705	650,143
Prifysgol Bangor	816,864	919,449
Prifysgol Caerdydd	636,925	768,335
Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant	167,878	226,680
Prifysgol De Cymru	179,294	196,682
Prifysgol Glyndŵr Wrecsam	67,500	174,953
Prifysgol Metropolitan Caerdydd	225,750	245,897
Prifysgol Cymru	6,091	0
Coleg Cambria	213,813	136,095
Coleg Caerdydd a'r Fro	191,773	136,095
Coleg y Cymoedd	100,900	65,747
Coleg Gwent	135,733	118,247
Coleg Gŵyr Abertawe	183,000	170,720
Coleg Sir Gâr	196,385	154,247
Grŵp Llandrillo Menai	254,295	188,747
Coleg Merthyr	100,900	90,900
Grŵp Nedd Port Talbot	193,300	70,200
Coleg Penfro	139,967	100,189
Addysg Oedolion Cymru	38,400	36,000
Coleg Penybont	140,400	99,847
Cenedlaethol	130,349	169,394
Hyfforddiant ACT	9,480	0
Hyfforddiant Cambrian	52,400	0
Educ8	52,400	0
ITEC	52,400	0
Y Brifysgol Agored	0	0
	5,310,707	5,155,664

Dyma gyfanswm y grantiau a dalwyd i unigolion yn ystod y flwyddyn:

	2023	2022
	£	£
Ysgoloriaethau	644,500	594,750
Ysgoloriaethau Ôl-raddedig	586,422	445,767
	1,230,922	1,040,517

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL - parhad
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

6. COSTAU CYMORTH

	Marchnata a chyfathrebu	Hyfforddiant	Cytundeb Rhwydwaith
	£	£	£
Addysg Uwch, Addysg Bellach a Phrentisiaethau	231,428	14,214	94,909

	Rhent	Gweinyddu	Gweithgaredd addysgol
	£	£	£
Addysg Uwch, Addysg Bellach a Phrentisiaethau	112,474	250,203	830,983

	Llywodraethu	Cefnogaeth	Cyfanswm
	£	£	£
Addysg Uwch, Addysg Bellach a Phrentisiaethau	55,125	29,499	**1,618,835**

7. ARALL

	2023	2022
	£	£
Costau Pensiwn	259,470	530,863

Wedi'i gynnwys o fewn gwariant arall mae'r cynnydd yn y ddarpariaeth USS (Nodyn 18).

8. INCWM/(GWARIANT)

Incwm/(gwariant) net yn cael ei ddatgan ar ôl codi tâl/(credydu):

	2023	2022
	£	£
Tâl yr archwilwyr	11,365	16,573
Dibrisiant - asedau dan berchnogaeth	51,905	38,102

9. TÂL A BUDDION YR YMDDIRIEDOLWYR

Nid oedd unrhyw dâl cydnabyddiaeth ymddiriedolwyr na buddion eraill ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022 nac ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021.

Talwyd honorariwm o £2,500 yn ystod y flwyddyn i Gadeirydd y Bwrdd.

Treuliau Ymddiriedolwyr

Talwyd £2,546 i 9 ymddiriedolwr yn ystod y flwyddyn (2022: £0).

10. COSTAU STAFF

	2023	2022
	£	£
Cyflogau	1,240,102	999,747
Costau nawdd cymdeithasol	136,871	106,925
Costau pensiwn eraill	455,611	741,514
	1,832,584	1,848,186

Roedd nifer misol cyfartalog y cyflogeion yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

	2023	2022
Staff	33	27

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL - parhad
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

10. COSTAU STAFF - parhad

Roedd nifer y gweithwyr yr oedd eu buddion cyflogeion (ac eithrio costau pensiwn y cyflogwr) yn fwy na £60,000 fel a ganlyn:

	2023	2022
£60,001 - £70,000	0	2
£70,001 - £80,000	2	0
£80,001 - £90,000	1	1
	3	3

Cyfanswm cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a dalwyd i gynlluniau cyfraniadau diffiniedig ar gyfer y cyflogai ar gyflog uwch oedd £51,176 (2022: £47,039).

Personél rheoli allweddol.
Cyfanswm buddion gweithwyr personél rheoli allweddol yr Elusen oedd £305,095 (2022: £295,204)

11. CYMHARIAETHAU AR GYFER Y DATGANIAD GWEITHGAREDDAU ARIANNOL

	Cronfa Anghyfyngedig £	**Cronfa Cyfyngedig £**	**Cyfanswm Cronfeydd £**
INCWM A GWADDOLION O			
Weithgareddau elusennol			
Addysg Uwch, Addysg Bellach a Phrentisiaethau	8,538,052	0	8,538,052
Incwm Buddsoddi	115,521	0	115,521
Cyfanswm	8,653,574	**0**	**8,653,574**
GWARIANT AR			
Weithgareddau elusennol			
Addysg Uwch, Addysg Bellach a Phrentisiaethau	8,587,188	0	8,587,188
Arall	530,863	0	530,863
Cyfanswm	9,118,052	**0**	**9,118,052**
Enillion net ar fuddsoddiadau	(7,908)	0	(7,908)
INCWM NET	(472,385)	**0**	(472,385)
CYSONI CRONFEYDD			
Cyfanswm yr arian a ddygwyd ymlaen	3,378,142	0	3,378,142
CYFANSWM Y CRONFEYDD A DDYGWYD YMLAEN	2,905,757	**0**	**2,905,757**

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL - parhad
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

12. ASEDAU SEFYDLOG DIRIAETHOL

	Gosodion a ffitiadau £	Offer Cyfrifiadurol £	Cyfanswm £
COST			
Ar 1 Ebril 2022	60,901	273,706	334,607
Ychwanegiadau	3,158	73,270	76,428
Ar 31 Mawrth 2023	**64,059**	**346,976**	**411,035**
DIBRISIANT			
Ar 1 Ebril 2022	54,236	234,307	288,543
Tâl am flwyddyn	2,758	49,146	51,905
Ar 31 Mawrth 2023	**56,995**	**283,453**	**340,448**
GWERTH LLYFR NET			
Ar 31 Mawrth 2023	**7,065**	**63,522**	70,587
Ar 31 Mawrth 2022	6,665	39,399	46,064

13. BUDDSODDIADAU ASEDAU SEFYDLOG

	Buddsoddiadau rhestredig £
GWERTH Y FARCHNAD	
Ar 1 Ebril 2022	3,820,897
Ychwanegiadau	17,768
Gwarediadau	(543)
Ailbrisiadau	(277,320)
Ar 31 Mawrth 2023	3,560,802
GWERTH LLYFR NET	
Ar 31 Mawrth 2023	3,560,802
Ar 31 Mawrth 2022	**3,820,897**

Mae'r buddsoddiad yn cynnwys £417,433 (2022: £441,500) wedi'i fuddsoddi mewn cronfa Hylifedd a £3,143,369 (2022: £3,379,397) wedi'i fuddsoddi mewn Cronfeydd Pen Agored.

14. DYLEDWYR: SYMIAU SY'N SYRTHIO'N DDYLEDUS O FEWN FLWYDDYN

	2023 £	2022 £
Dyledwyr masnach	0	13,726
Dyledwyr eraill	202,789	130,061
Rhagdaliadau	80,212	102,645
	283,001	246,432

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL - parhad
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

15. CREDYDWYR: SYMIAU SY'N SYRTHIO'N DDYLEDUS O FEWN BLWYDDYN

	2023	2022
	£	£
Credydwyr masnach	242,229	316,906
Nawdd cymdeithasol a threthi eraill	33,574	25,391
Croniadau ac incwm gohiriedig	244,896	71,542
	520,699	413,839

16. CYTUNDEBAU PRYDLESU

Mae isafswm taliadau prydles o dan brydlesi gweithredu na ellir eu canslo yn syrthio'n ddyledus fel a ganlyn:

	2023	2022
	£	£
O fewn un flwyddyn	94,082	85,743
Rhwng un a phum mlynedd	91,142	104,715
	185,224	190,458

17. SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD

	Ar 1.4.22	**Symudiad net**	**Ar 31.3.23**
	£	**£**	£
Cronfeydd anghyfyngedig			
Cronfa gyffredinol	2,905,756	(366,200)	2,539,556
CYFANSWM CRONFEYDD	2,905,756	(366,200)	2,539,556

Mae'r symudiadau net mewn cronfeydd, sydd wedi'u cynnwys yn yr uchod, fel a ganlyn:

	Adnoddau dod i fewn	**Adnoddau a wariwyd**	**Enillion a cholledion**	**Symudiad cronfeydd**
	£	**£**	**£**	**£**
Cronfeydd anghyfyngedig				
Cronfa gyffredinol	9,904,169	9,993,048	(277,320)	19,619,897
CYFANSWM CRONFEYDD	9,904,169	9,993,048	(277,320)	19,619,897

Cymariaethau ar gyfer symudiad cronfeydd

	Ar 1.4.21	**Symudiad net**	**Ar 31.3.22**
	£	**£**	£
Cronfeydd anghyfyngedig			
Cronfa gyffredinol	3,378,141	(472,385)	2,905,756
CYFANSWM CRONFEYDD	3,378,141	(472,385)	2,905,756

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL - parhad
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

17. SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD - parhad

Mae symudiadau net cymharol mewn cronfeydd, sydd wedi'u cynnwys yn yr uchod, fel a ganlyn:

	Adnoddau dod i fewn £	Adnoddau a wariwyd £	Enillion a cholledion £	Symudiad cronfeydd £
Cronfeydd anghyfyngedig				
Cronfa gyffredinol	9,904,169	(9,993,048)	(277,320)	(366,200)
CYFANSWM CRONFEYDD	**9,904,169**	**(9,993,048)**	**(277,320)**	**(366,200)**

18. DARPARIAETH PENSIWN

Diffyg Cynllun Blwydd-dal y Prifysgolion (USS)

Rhwymedigaeth i ariannu diffyg ar bensiwn USS

	2023 £
Fel 1 Ebrill 2022	941,977
Cyfraniadau a dalwyd	(78,230)
Cynnydd yn y ddarpariaeth	259,470
Cost llog	31,462
Ar 31 Mawrth 2023	**1,154,678**

Mae'r rhwymedigaeth i ariannu'r diffyg yn y gorffennol ar Gynllun Pensiwn y Brifysgol (USS) yn deillio o rwymedigaeth gytundebol â'r cynllun pensiwn ar gyfer cyfanswm taliadau sy'n ymwneud â buddion sy'n deillio o berfformiad yn y gorffennol. Mae'r rheolwyr wedi asesu gweithwyr y dyfodol o fewn cynllun USS a thaliad cyflog dros gyfnod y rhwymedigaeth gontractiol wrth asesu gwerth y ddarpariaeth hon yn seiliedig ar amodau a oedd yn bodoli ar yr adeg honno.

Roedd y tybiaethau allweddol a ddefnyddiwyd ar ddiwedd y cyfnod adrodd fel a ganlyn:

	2023 %	2022 %
Twf cyflog	5.00%	2.50%
Gyfradd ddisgownt	5.49%	3.34%

Cynllun Blwydd-dal y Prifysgolion (USS) yw'r prif gynllun ar gyfer staff, sy'n darparu buddion yn seiliedig ar gyflog pensiynadwy terfynol ar gyfer aelodau Cyflog Terfynol (sydd bellach ar gau i newydd-ddyfodiaid) a Buddiannau Gyrfa wedi'u Hailbrisio (CRB) ar gyfer newydd-ddyfodiaid ers 2011. Delir asedau'r cynllun mewn cronfa ar wahân a weinyddir gan yr ymddiriedolwr, Universities Superannuation Limited.

Oherwydd natur gydfuddiannol y cynllun, nid yw asedau'r cynllun yn cael eu neilltuo i'r Coleg a sefydliadau unigol a gosodir cyfraniad cynllun cyfan. Mae'r Coleg felly yn agored i risgiau actiwaraidd sy'n gysylltiedig â gweithwyr sefydliadau eraill ac nid yw'n gallu nodi ei gyfran o asedau a rhwymedigaethau sylfaenol y cynllun ar sail gyson a rhesymol ac felly, fel sy'n ofynnol gan FRS102, mae'n rhoi cyfrif am y cynllun fel petai'n gynllun cyfraniadau diffiniedig.

O ganlyniad, mae'r swm a godwyd ar y cyfrif incwm a gwariant yn cynrychioli'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun mewn perthynas â'r cyfnod cyfrifeg. Fodd bynnag, o dan SORP Elusennau (FRS102), mae rhwymedigaeth hefyd yn cael ei chofnodi o fewn darpariaethau ar gyfer unrhyw ymrwymiad cytundebol i ariannu diffygion yn y gorffennol o fewn yr USS.

19. DATGELIADAU PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Yn ystod y flwyddyn, ymgymerwyd â'r trafodion canlynol â phartïon cysylltiedig:

Swm o £3,315,106 (2022: £3,527,586) i Sefydliadau Addysg Uwch er mwyn ariannu gweithgareddau addysgol yn y sefydliadau hynny. Mae'r sefydliadau hyn yn warantwyr y Coleg fel y nodir isod.

20. CWMNI CYFYNGEDIG TRWY WARANT

Mae'r Coleg yn gwmni cyfyngedig trwy warant ac felly nid oes ganddo gyfalaf cyfrannau.
Gwarantwyr y cwmni yw'r sefydliadau canlynol:

Prifysgol Abertawe
Prifysgol Aberystwyth
Prifysgol Bangor
Prifysgol Caerdydd
Prifysgol Cymru
Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant
Prifysgol De Cymru
Prifysgol Metropolitan Caerdydd
Prifysgol Glyndŵr Wrecsam
Y Brifysgol Agored yng Nghymru
Llyfrgell Genedlaethol Cymru
Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru
Cymdeithas Ysgolion Dros Addysg Gymraeg
Rhieni dros Addysg Gymraeg
Undeb Cenedlaethol Myfyrwyr Cymru
Mudiad Meithrin
Addysg a Gwella Iechyd Cymru

Cyfyngir rhwymedigaeth pob aelod i £10, sef y swm y mae pob aelod yn ymrwymo i'w gyfrannu at asedau'r Coleg pe bai'n cael ei ddirwyn i ben tra'i fod yn aelod neu o fewn blwyddyn i ddiwedd ei aelodaeth, er mwyn:

(a) talu dyledion a rhwymedigaethau'r Coleg a ddigwyddodd tra roeddent yn dal yn aelod,
(b) talu costau, taliadau a threuliau dirwyn i ben, ac
(c) addasu hawliau'r cyfranwyr hynny ymhlith ei gilydd.

DATGANIAD MANWL O WEITHGAREDDAU ARIANNOL
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

	2023	2022
	£	£
INCWM A GWADDOLION		
Incwm buddsoddi		
Rhenti a dderbyniwyd	20,000	20,000
Incwm buddsoddiadau	104,231	95,521
	124,231	**115,521**
Gweithgareddau elusennol		
Tangysgrifiadau Sefydliadol	99,403	99,403
HEFCW	0	274,000
Cymraeg Gwaith	641,000	600,000
Incwm Arall	56,675	33,009
Grantiau	8,982,860	7,531,640
	9,779,938	**8,538,052**
Cyfanswm adnoddau sy'n dod i mewn	9,904,169	**8,653,574**
GWARIANT		
Gweithgareddau elusennol		
Cyflogau	1,240,102	999,747
Nawdd cymdeithasol	136,871	106,925
Pensiynau	196,142	210,651
Grantiau i sefydliadau	5,310,707	5,155,664
Grantiau i unigolion	1,230,922	1,040,517
	8,114,744	**7,513,504**
Arall		
Pensiynau	259,470	530,863
Costau cynnal		
Marchnata a chyfathrebu	231,428	72,978
Hyfforddiant	14,214	9,442
Costau cytundebau rhwydwaith	94,909	82,273
Rhent	112,474	105,639

Nid yw'r dudalen hon yn rhan o'r datganiadau ariannol statudol

DATGANIAD MANWL O WEITHGAREDDAU ARIANNOL - parhad
AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2023

	2023	2022
	£	£
Gweinyddiaeth		
Gweinyddiaeth	166,836	132,619
Gosodion a ffitiadau	2,758	3,043
Offer cyfrifiadurol	49,146	35,059
Llog banc	31,462	6,349
	250,203	177,070
Gweithgareddau addysgol		
Gweithgareddau addysgol	830,983	555,899
Llywodraethu		
Llywodraethu	55,125	37,422
Llywodraethiant		
Costau cymorth		
Tâl yr archwilwyr	11,365	16,573
Manion	18,134	16,390
	29,499	**32,963**
Cyfanswm yr adnoddau a ddefnyddiwyd	9,993,048	9,118,052
(Gwariant)/incwm net cyn enillion a cholledion	(88,880)	(464,479)
Enillion a cholledion cydnabyddedig wedi'u gwireddu		
Enillion/(colledion)wedi'u gwireddu ar fuddsoddiadau asedau sefydlog	(277,320)	(7,908)
(Gwariant)/incwm net	(366,200)	(472,386)